

טיפים 4 -
מיסוי בעלי שליטה בחברות
אבי נוימן, אביבה גולדברג
קסלמן וקסלמן, רואי חשבון - PriceWaterhouseCoopers

פוסט 3 – THEMARKER ביום 26.11.2003

ניתן לומר כי הרפורמה במס ניערה מהאבק סוגיות מיסוי הכרוכים בבעלי שליטה בחברות ואף במקרים מסוימים חידשה מספר היבטים כפי שיפורטו להלן בסקירתנו זו:

- **השקעה בפקדונות:** בהתאם להוראות הרפורמה (החל מ-1 בינואר 2003) רק יחידים זכאים למס מופחת בשיעור של 15% על ריבית ריאלית הנצמחת בפקדונות בבנקים. חברות, בין אם הן כפופות להוראות חוק התיאומים ובין אם לאו, תשלמנה מס בשיעור של 36% על הכנסות מריבית כאמור, ולפיכך, השקעה בפקדונות מומלץ לבצע במישרין על ידי היחיד ולא באמצעות חברה בבעלותך.

- **השבת תקרות הביטוח הלאומי:** במסגרת חוק התכנית הכלכלית הוחזרה התקרה לתשלום דמי ביטוח לאומי ומס בריאות, החל מיום 1 ביולי 2003. לפיכך, ההכנסה המרבית עליה יש לשלם דמי ביטוח שבה להיות בשיעור של חמש פעמים השכר הממוצע במשק. שים לב כי, אם הנך עתיד לקבל בונוסים ו/או דיבידנדים, בחברה שהנכם שכירים בה, בשיעור 25% או יותר מהשכר החודשי הרגיל, יש לשקול את האפשרות לדחות את קבלת ההכנסה כאמור עד לחודש יולי 2004, לאור תקנות ביטוח לאומי הקובעות חובת פריסה לתקופה של שנים עשר חודשים לאחור לגבי המענק שנתקבל. דחיית התקבולים תאפשר להקטין את החבות הכוללת בדמי ביטוח לאומי.

- **פירוק חברות נותני השירותים:** אם הקמתם בעבר חברת שירותים בבעלותכם בשל ביטול תקרות הביטוח הלאומי בעבר, תוכלו לפרקה מבלי שהפירוק ייחשב כאירוע מס, בהתאם להוראות המעבר שנקבעו במסגרת תוכנית החירום הכלכלית. עם זאת, במהלך הפירוק את חלוקת העודפים שנצברו בחברה רואים כשייכים ליחיד ואלו ימוסו בשיעור המס השולי, תוך התעלמות מההתאגדות כחברה (לחילופין, ניתן לבחון פירוק במסגרת רגילה על-פי הוראות החוק הקיימות זה מכבר ערב הרפורמה). שימו לב, כי נישומים שלא יבקשו לפרק את החברה שהקימו, יתכן ופקיד השומה יסווג מחדש את העסקה ויקבע ייחוס הכנסות החברה ליחיד, בעת בדיקת השומות של החברה. יתרה מזאת, אנו שומעים כיום על כוונת הנציבות למסות רווחים בלתי מחולקים של חברת מעטים, גם אם אלו לא חולקו בפועל.

- **בחירת כדאיות פירוק חברת אחזקות:** שימו לב, כי אם הנכם בעלי שליטה המחזיקים במניות שאינן נסחרות באמצעות חברת החזקות, ולא היתה כל עליית ערך במניות החברה ממועד רכישתן ועד היום, יש לשקול אפשרות לפרק את חברת החזקות או למכור את המניות (ללא רווח הון) לבעלותכם הישירה. פירוק או מכירה כיום, יבא לידי כך שבעת מכירת המניות בעתיד תחויבו במס של 25% על כל עליית הערך של מניות החברה, חלף שיעור מס כולל של 43.75%-52% (במישור החברה והיחיד) שיחול אם תמשיכו להחזיק במניות אלו באמצעות חברה בבעלותכם.

- **עדיפות להחזקת השקעות במישור היחיד:** עדיפות נוספת להחזקת השקעות הוניות לא נסחרות במישרין על ידך, היא במידה שיש לך הפסדי הון מהחזקות לא נסחרות אחרות, אזי תוכל לקזזן כנגד רווחי הון מניירות הערך שהיו לך באותה שנת מס.

- **העברת מניות בעל שליטה לחברה בשליטתו:** שימו לב כי על פי תיקון לחוק שבוצע בעקבות הרפורמה במס, אם בוצעה העברת מניות בידי בעל שליטה לחברה בשליטתו בפטור ממס בין התאריכים 12.6.02 – 31.12.02 במחיר העולה על שווי הבורסה במועד

העברה, הרי שהמחיר המקורי של נייר הערך בידי החברה לא יהיה התמורה שנקמעה כי אם ממוצע ערכו של הנייר בשלושת ימי המסחר שקדמו להעברה אלא אם כן הוכח להנחת דעתו של פקיד השומה כי המחיר של נייר הערך גבוה יותר. יש לזכור כי לאור פס"ד פריצקר שניתן לאחרונה קיימת אפשרות לטעון כי ניתן להצדיק מכירה לחברה קשורה במחיר העולה על מחיר הבורסה באותו מועד, בכפוף להוכחת שוויון האמיתי של המניות.

- **הפקדות סוציאליות בידי בעל שליטה:** אם הנכס בעלי שליטה בחברת מעטים (בשליטה של עד 5 בני אדם) ומופקדים לכם תשלומים בקופת גמל לקצבה, אזי, הפקדות כאמור מעל תקרת הכנסה של כ-10,100 ש"ח ועד תקרה של כ-28,000 ש"ח לחודש לא תותרנה כהוצאה לחברה במועד הפקדתן אך גם לא תחשבנה כהכנסה בידיכם במועד הפקדתן. הפקדה מעל תקרה של כ-28,000 ש"ח כן תחשב כהכנסה בידיכם, ואולם שימו לב כי הפרשי הצמדה וריבית שיצמחו בגין ההפקדות אלו, להבדיל מקופת גמל לתגמולים, לא יתחייבו במס במועד קבלתם כקצבה ללא קשר לסכומי ההפקדות ולמגבלת התקרות שצויינו לעיל.
- **החזקת ניירות ערך בחברת ניהול:** אם הנכס מחזיקים בניירות ערך סחירים בחברת ניהול שבשליטתכם, הרי שהמיסוי על רווחים מהחזקת ניירות ערך אלו ימוסו ב-36% חלף שיעור מס של 15% החל על החזקת ני"ע כאמור בידי יחידים וחברות שמוחץ לחוק התיאומים. לפיכך, מומלץ לבצע שינוי מבנה לפיו חברת החזקות בבעלות היחיד, שאינה כפופה להוראות חוק התיאומים, היא זו שתחזיק באותם ני"ע סחירים ואל חברת הניהול.
- **השלכות השינוי במשטר רווח ההון על החזקת מניות לא סחירות:** שימו לב, כי הוראות הרפורמה קבעו הפחתה בשיעור המס החל על רווחי הון לא נסחרים לשיעור של 25%, ואולם, לגבי נכסים שהוחזקו לפני 31/12/2002 שיעור המס יקבע על פי חישוב ליניארי של תקופות ההחזקה. יתרת הרווח המיוחסת לתקופה שקדמה ל-1/1/2003 תתחייב במס החל לפני הרפורמה (36% לחברה). לפיכך, אם הנכס מחזיקים במניות חברה בשליטה מלאה, יש מקום לבחון אפשרות לביצוע הנפקות חדשות של מניות בחברה, על מנת ליצור יום רכישה חדש בידי בעל המניות. יצירת יום רכישה חדש תזכה את בעל המניות במס מופחת של 25% על עליות ערך עתידית בגין תמורה המיוחסת למניות אלו. מן הראוי לציין כי הקצאת המניות צריכה להתבצע בהתאם לשוויון של המניות במועד ההקצאה.
- **השלכות פס"ד יואב רובינשטיין:** נסב את תשומת לבכם, כי בפסק דינו של בית המשפט העליון שניתן לאחרונה נקבע כי רכישת מניות כשזו ריקה מכל תוכן כלכלי ועסקי כאשר כוונת הרכישה הינה ניצול של הפסדים צבורים, הינה "עסקה מלאכותית" שכל מטרתה היא הפחתת מס בלתי נאותה בדרך של קיזוז הפסדים. לפיכך, בטרם תשקלו רכישת חברות מפסידות, יש מקום לבחון את פעילותה של החברה הנרכשת בעבר לצד הפעילות שחברה זו תבצע בעתיד, לאחר הרכישה. רכישת חברה בהפסדים עם פעילות קיימת, פעילות שתהא זהה לזו שתבצע בעתיד או לחילופין יצירת פעילויות חדשות לחלוטין בחברה זו בעתיד עשויה לעמוד במבחני הסף של פסק הדין ולהוות תכנון מס לגיטימי.
- **החזקה באג"ח סחיר בידי בעל שליטה:** אם הנכס בעלי שליטה בחברה שאג"ח שלה רשומות למסחר בבורסה והנכס מחזיקים באגרות אלו, שימו לב כי המס המופחת על הריבית בשיעור 10%/15%, לא יחול עליכם, דהיינו חבות המס על הריבית עשויה להגיע לכדי 50%. לאור האמור לעיל, מומלץ לבחון אפשרות לממש אג"ח אלו, ככל שהדבר ניתן, על מנת להתמסות בשיעורים של 10%-15% על רווח ההון חלף שיעור מס של עד 50% על הריבית.

אבי נוימן, רואה חשבון ומשפטן מכהן כמנהל בכיר במחלקת המסים של קסלמן וקסלמן – PWC.
אביבה גולדברג, רואת חשבון מכהנת כסניורית במחלקת המסים של קסלמן וקסלמן – PWC.
האמור במאמר זה הינו על דעת הכותבים בלבד ואין לראות בו חוות דעת או המלצה מקצועית.